

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3253/2016. (XII. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.Szk.34.117/2015/9. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.Szk.34.117/2015/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozó indítványában előadta, hogy 2015. március 18-án gyors reagálású rendezvényt jelentett be a Lánchíd budai és pesti oldalára a Budapesti Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: BRFK). A gyülekezés 17 óra 30 perctől 24 óráig tartott volna. A rendezvénnyel az indítványozó egy internetes hírportálon megjelent, Magyarország Alkotmánybíróságának ítélezési gyakorlatáról szóló cikkekre kívánt reagálni a Lánchíd lezárásával, amelyben az Eötvös Károly Intézet, a Társaság a Szabadságjogokért és a Magyar Helsinki Bizottság elemezték az Alkotmánybíróság utóbbi években hozott huszonhárom fontos döntését.
- [3] A rendőrség állítása szerint az indítványozónak a rendezvény megtartásáról szóló bejelentése nem érkezett meg a BRFK funkcionális e-mail címére, a rendőrség a tervezett demonstrációról egy internetes közösségi oldalról informálódott. A rendőrség a résztvevők helyszínen történő kikérdezését követően a gyülekezés feloszlata mellett döntött, valamint az indítványozó terhére a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 189. § (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozva gyülekezési joggal visszaélés szabálysértés elkövetését állapította meg. Az indítványozó a rendőrség határozatával szemben kifogást terjesztett elő, amelynek elbírálására a Pesti Központi Kerületi Bíróságon került sor. A bíróság a rendőrségi határozatot helyben hagyta, indokolásában előadta, hogy a 75/2008. (V. 29.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) 3.2. pontja alapján nem lehet a tüntetést gyors reagálásának minősíteni, mert a rendezvényt az annak megtartására okot adó esemény miatt indokolatlan volt rendkívül rövid időn belül megtartani tekintettel arra, hogy az okként megjelölt tanulmány már jóval korábban ismertté vált alkotmánybírósági döntések elemzéséről készült.
- [4] A bíróság megállapította, hogy a szervező az őt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 6. §-a alapján terhelő bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, nevezetesen annak a feltételnek, hogy a bejelentésnek legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell a BRFK-nál megtörténnie. Ebből kifolyólag a bíróság nem is vizsgálta azt a kérdést, hogy az indítványozó tüntetés előtt néhány órával írt bejelentése megérkezett-e a BRFK funkcionális e-mail címére. Mindezek alapján, valamint tekintettel arra, hogy az indítványozó a szóban forgó demonstrációban szervezői minőségben működött közre, a bíróság megállapította a gyülekezési joggal való visszaélés szabálysértés elkövetését az indítványozó terhére.
- [5] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy a rendőrség a demonstrációt jogellenesen oszlatta fel. Indokolásának alátámasztására felhívta a Gytv. 8. § (1) bekezdésében foglalt két taxatív tiltó okot, a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, a Gytv. 14. § (1) bekezdésének fordulatát, ill. a 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 6. § (1) bekezdését, amelyek alapján azt a következtetést vont le, hogy a rendőrségi határozatba és a bírósági végzésbe a már meglévő korlátozó elemeken túl újat emelt be a jogalkalmazó, következésképp sérült az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való joga.
- [6] Kiemelte, hogy a demonstráció alapjául nem az alkotmánybírósági határozatok szolgáltak, hanem az internetes portálon megjelent cikk. A cikkben tett megállapítások pedig korábban nem kerültek nyilvánosságra.

- [7] Az indítványozó sérelmezte, hogy véleménye szerint az olyan rendezvény kapcsán, amelynek célja a résztvevők véleményének egy, a bejelentéshez képest három napon belül, előre nem láthatóan bekövetkezett vagy nyilvánosságra került eseménnyel összefüggő kinyilvánítása [Szabs. tv. 189. § (5) bekezdés], lehetősége lenne a bíróságnak a szabálysértési jogkövetkezmenyt mellőzni [Szabs. tv. 189. § (3) bekezdésének a) pontja], az eljárt bíróság mégsem tett így.
- [8] Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy megtette a Gytv. által megkívánt előzetes bejelentést, a rendőrség ennek ellenére nem látta el a rendezvény biztosítását, majd pont a rendezvény biztosításának hiányára hivatkozva a gyülekezőkkel szemben szabálysértési eljárást indított.
- [9] Mindezen indokok alapján az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzés sérti az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogát.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt formai és tartalmi feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt azon feltételnek, hogy a bírói döntésnek Alaptörvényben biztosított jogot kell sértenie. Maga a bírói döntés az alapjog gyakorlása előfeltételeinek hiányából következő egyes szabálysértések elkövetését és az ahhoz kapcsolódó jogkövetkezmenyeket állapít meg, amely az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem hozható közvetlen összefüggésbe az alapjog védelmi körével. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján „elsődlegesen az eljáró rendőrség, illetve jogorvoslati kérelem alapján eljáró rendes bíróság feladata és felelőssége a tényállás feltárása, és – az egyes tényállási elemek megfelelő értékelésével, a bizonyítási eljárás lefolytatása mellett – a rendezvény „helyes minősítése”, annak az eldöntése, hogy a rendezvény a Gytv. hatálya alá tartozik-e, és ha igen, akkor milyen törvényi illetve egyéb jogszabályi előírások vonatkoznak az adott rendezvényre.” {3099/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [13] Az Alkotmánybíróság emellett emlékeztet arra, hogy a gyors reagálású rendezvények jellemzője annak időbeli dimenziója az, hogy a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen volna. Az Abh. alapján „békés célú spontán gyűlések fogalmkörébe többféle köztéri gyülekezés sorolható. A valóban spontán gyűlések nem előre eltervezett és megszervezett módon jönnek létre, hanem több személy egymástól többé-kevésbé független cselekvése eredményeként. Ettől némiképp eltérőek azok az olykor művészi, máskor inkább politikai célú megmozdulások, amelyekben a résztvevők gyors információcserét (például internet, mobiltelefon) követően rövid időre (általában csak percekre) összegyűlnek, és figyelemfelkeltő, meglepetéssel megjelenésükkel hívják fel a figyelmet magukra és az így megjelenített gondolatokra (*flash mob* vagy villámcsődület). A spontán gyűlésektől megkülönböztethetők azok a szervezett rendezvények, amelyeket a rendezvényre okot adó esemény miatt rendkívül rövid időn belül lehet csak megtartani, mert a rendezvény későbbi megtartása értelmetlen volna.” (ABH 2008, 663.) Ezzel összefüggésben azonban az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó nem adta semmiféle indokát annak, hogy az általa megvalósítani kívánt rendezvény célja miért hiúsulna meg az időbeli késlekedés miatt. Ebben az értelemben tehát nem pusztán annak van jelentősége, hogy a gyülekezési reakciót kiváltó esemény három napon belül látott napvilágot, hanem az is releváns kérdés, hogy annak tudomásulvétele késlekedés nélküli reakciót igényelt volna-e.
- [14] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. november 28.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [15] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal, ugyanakkor a végzés indokolásának pontosítását tartom szükségesnek.
- [16] Álláspontom szerint a befogadhatóságnak az Abtv. 27. §-án alapuló feltételei körében azt szükséges vizsgálni, hogy az alkotmányjogi panasszal támadható bírói döntéssel szemben az indítványozói jogosultsággal rendelkező személy vagy szervezet indítványában Alaptörvényben biztosított jogra hivatkozik-e, illetve, hogy jogorvoslati lehetőségeit kimerítette-e. Az a kérdés azonban, hogy a támadott bírói döntés összefüggésbe hozható-e az érintett alapjog védelmi körével, véleményem szerint az Abtv. 29. §-ával összefüggésben mérlegelendő szempont.
- [17] Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 29. §-án alapuló befogadhatósági feltételek körében szükséges ezért vizsgálnia, hogy az indítványban állított jogsértés összefüggésben áll-e az indítványban hivatkozott alapjoggal. Ha pedig az alkotmányjogi összefüggés megállapítható, akkor kell vizsgálni, hogy az adott ügy felvet-e alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy az indítvány megalapozza-e a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [18] A fentiek mellett fontosnak tartom hangsúlyozni azt is, hogy véleményem szerint meg kell különböztetni az állított jogsérelem és az érintett alapvető jog között fennálló alkotmányjogi összefüggés vizsgálatát attól a kérdéstől, hogy a jogsérelem közvetlen összefüggésbe hozható-e az érintett alapjog védelmi körével. Az adott esetben a visszautasítás ez utóbbi szemponton alapul annak megállapításával: „[m]aga a bírói döntés az alapjog gyakorlása előfeltételeinek hiányából következő egyes szabálysértések elkövetését és az ahhoz kapcsolódó jogkövetkezményeket állapít meg, amely az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem hozható közvetlen összefüggésbe az alapjog védelmi körével” (Indokolás [12]). Úgy gondolom, hogy ez a megállapítás, csakúgy mint az indokolásnak a spontán gyűlésekkel kapcsolatban tett megállapításai, inkább az ügy érdemi kérdéseit érintik, és nem a befogadhatóság körében értékelendő szempontokat.

Budapest, 2016. november 28.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/607/2016.

